

Laidiens: 30.12.2009., Nr. 205

Ministru kabineta noteikumi Nr.1612

Rīgā 2009.gada 22.decembrī (prot. Nr.89 181.§)

Jūras negadījumu izmeklēšanas kārtība

Izdoti saskaņā ar Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likuma 50.panta ceturto daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka jūras negadījumu un incidentu izmeklēšanas kārtību. Jūras negadījumu un incidentu izmeklēšanu pilnvarota veikt valsts akciju sabiedrības "Latvijas Jūras administrācija" (turpmāk – Jūras administrācija) Avāriju izmeklēšanas nodaļa (turpmāk – izmeklēšanas nodaļa).

2. Šo noteikumu izpratnē:

2.1. jūras negadījums – notikums vai notikumu kopums, kas izraisījis šajā apakšpunktā minētos negadījumus, saistītus ar kuģa ekspluatāciju:

2.1.1. cilvēks zaudējis dzīvību, pazudis no kuģa vai guvis smagus miesas bojājumus kuģa ekspluatācijas laikā;

2.1.2. kuģis gājis bojā, pamests jūrā, pazudis bez vēsts vai iespējama kuģa bojāeja;

2.1.3. kuģim nodarīts materiāls bojājums;

2.1.4. kuģa uzskriešana uz sēkļa, tā kuģošanas spējas zaudēšana vai iesaiste sadursmē;

2.1.5. ar kuģi jūras infrastruktūrai radīti bojājumi, kas varētu nopietni apdraudēt paša kuģa, cita kuģa vai atsevišķas personas drošību;

2.1.6. vides piesārņojums vai iespējams vides piesārņojums, ko izraisījuši kuģa bojājumi;

2.2. sevišķi smags jūras negadījums – negadījums, kurā gājis bojā kuģis, cilvēks zaudējis dzīvību vai radies vides piesārņojums;

2.3. smags jūras negadījums – negadījums, kas netiek kvalificēts kā sevišķi smags negadījums un kura iemesls ir kuģa ugunsgrēks, sprādziens (eksplozija), nepareizas kravas vai balasta operācijas, kuģa uzsēšanās uz sēkļa,

kontakts, sadursme ar citu kuģi vai objektu vai citi ar kuģa darbību saistīti iemesli, un kura sekas ir:

2.3.1. kuģa korpusa bojājums (piemēram, sūce), galvenā dzinēja bojājums (piemēram, apstāšanās uz laiku, ilgāku par 24 stundām (pasažieru kuģim – ilgāku par 12 stundām)), noturības zudums, iekārtu bojājums, kura dēļ kuģim nepieciešama velkoņa vai krasta dienestu palīdzība, kuģis zaudējis jūrasspēju uz laiku, ilgāku par 24 stundām (pasažieru kuģis – ilgāku par 12 stundām);

2.3.2. jūras vides piesārņojums;

2.3.3. smagi ievainojumi, ko guvuši cilvēki;

2.4. mazāk smags jūras negadījums – negadījums, kas netiek kvalificēts kā smags vai sevišķi smags negadījums un pēc kura kuģim radušies bojājumi neietekmē tā jūrasspēju vai pēc kura kuģis zaudējis jūrasspēju uz laiku, ne ilgāku par 24 stundām (pasažieru kuģis – ne ilgāku par 12 stundām).

2.5. incidents – notikums vai notikumu kopums, kas nav jūras negadījums, bet kas ir noticis tiešā saistībā ar kuģa ekspluatāciju un varētu apdraudēt kuģa drošību vai, ja nebūtu novērsts, palielinātu briesmas kuģim, tā apkalpei, jebkurai citai personai vai apkārtējai videi. Incidents neiekļauj sevī tīšu darbību vai bezdarbību, lai radītu kaitējumu kuģim, atsevišķai personai vai apkārtējai videi;

2.6. negadījuma izmeklēšana – jūras negadījuma vai incidenta izmeklēšana, kas tiek veikta, lai novērstu līdzīgus jūras negadījumus un incidentus nākotnē. Šāda izmeklēšana ietver pierādījumu vākšanu un analīzi, cēloņu noteikšanu un, ja nepieciešams, drošības ieteikumu izstrādi kuģošanas drošības jomā. Šādas izmeklēšanas mērķis nav kriminālas vai civiltiesiskas, tai skaitā materiālas, atbildības noteikšana pret negadījumā iesaistītajām pusēm, bet kuģošanas drošības uzlabošana, lai nepieļautu vai mazinātu līdzīgu negadījumu atkārtēšanos nākotnē;

2.7. jūras negadījuma vai incidenta sākotnējā izvērtēšana – negadījuma izmeklēšanas sākuma stadija, kurā noskaidro negadījuma cēloņus un apstākļus, lai pieņemtu lēmumu par negadījuma pilnas izmeklēšanas lietderību (nepieciešamību);

2.8. jūras negadījuma vai incidenta pilna izmeklēšana – negadījuma cēloņu un to ietekmējošo faktoru noteikšana pēc savākto pierādījumu un nepieciešamo ekspertīžu rezultātu analīzes, izstrādājot kuģošanas drošības ieteikumus, kas tiek iekļauti ziņojumā par jūras negadījuma vai jūras incidenta izmeklēšanu;

2.9. ziņojums par negadījuma izmeklēšanu – izmeklēšanas nodaļas sagatavots informatīvs ziņojums, kas ietver šo noteikumu 41.punktā minēto informāciju un kura mērķis ir sniegt rekomendējošus ieteikumus kuģošanas drošības jomā;

2.10. izmeklēšanu vadošā valsts – valsts, kuras kuģis iesaistīts negadījumā un kura pēc vienošanās ar citu negadījumā iesaistīto valsti uzņemas negadījuma izmeklēšanas vadību;

2.11. pamatoti ieinteresētā valsts – valsts, kura atbilst vismaz vienam no šādiem nosacījumiem:

2.11.1. kuģis ar tās karogu ir iesaistīts negadījumā;

2.11.2. tās jurisdikcijā esošajos ūdeņos ir noticis negadījums;

2.11.3. tās jurisdikcijai pakļautajos ūdeņos negadījuma dēļ ir nodarīts būtisks kaitējums apkārtējai videi, iekārtām vai būvēm;

2.11.4. tās pilsoņi negadījumā ir gājuši bojā vai guvuši smagus ievainojumus;

2.11.5. tās rīcībā ir svarīga informācija, kas tiek izmantota negadījuma izmeklēšanā;

2.11.6. tā jebkādu citu svarīgu iemeslu dēļ var izraisīt izmeklēšanu vadošās valsts interesi;

2.12. IMO – Starptautiskā Jūrniecības organizācija;

2.13. smags ievainojums – ievainojums, ko cilvēks guvis saistībā ar savu darbību uz kuģa un pēc kura septiņu dienu laikā iestājusies darbnespēja, ilgāka par 72 stundām;

2.14. RDR – kuģa aprīkojums ar elektronisku vai mehānisku iekārtu, lai ierakstītu (fiksētu) un kontrolētu galvenos navigācijas (kuģošanas) parametrus;

2.15. AIS – automātiskā identifikācijas sistēma – kuģa radionavigācijas iekārta, kura ultraīsviļņu diapazona frekvencēs automātiski sniedz informāciju par kuģa vārdu, IMO numuru, kursu, ātrumu, gala ostu un citas detaļas citiem kuģiem vai atbilstošām krasta stacijām;

2.16. cēlonis un tā ietekmējošais faktors – darbība, bezdarbība, notikumi vai apstākļi, bez kuriem jūras negadījums vai incidents varēja nenotikt vai tā sekas nebūtu tik nopietnas;

2.17. jūrnieks – jebkura persona, kura ir pieņemta darbā uz kuģa jebkurā amatā;

2.18. Latvijas ūdeņi – Latvijas teritoriālie un iekšējie ūdeņi atbilstoši starptautiskajiem un nacionālajiem normatīvajiem aktiem;

2.19. kuģa materiāls bojājums ir:

2.19.1. bojājums, kas būtiski pasliktina kuģa konstruktīvo viengabalainību, darbu vai ekspluatācijas raksturojumu;

2.19.2. bojājums, kas izraisa nepieciešamību veikt nozīmīgu remontu, nozīmīgu kuģa komponenta nomaiņu;

2.19.3. kuģa izpostīšana (sagraušana).

3. Noteikumi neattiecas uz negadījumiem, kuros ir iesaistīti tikai:

3.1. kara kuģi, karaspēka daļu transporta kuģi;

3.2. valsts dienesta kuģi;

3.3. kuģi bez mehāniskā dzinēja, primitīvi būvēti koka kuģi, buru jahtas un motorjahtas, ja vien tās nav nokomplektētas ar apkalpi un netiek izmantotas vairāk nekā 12 pasažieru pārvadājumiem komerc nolūkos;

3.4. iekšējos ūdeņos kuģojoši kuģi;

3.5. zvejas kuģi, kuru garums nepārsniedz 15 metru;

3.6. fiksētas naftas ieguves platformas jūrā;

3.7. kuģi, kas izņemti no ekspluatācijas vai atrodas remontā.

II. Paziņošana par negadījumu

4. Par negadījumu, kas noticis Latvijas ūdeņos, kuģa kapteinis, īpašnieks vai viņa pilnvarotā persona, tās ostas kapteinis, kuras teritorijā negadījums noticis, vai jebkura cita persona, kuras rīcībā ir informācija par negadījumu, ziņo Nacionālo bruņoto spēku Jūras spēku Krasta apsardzes dienestam (turpmāk – Krasta apsardze) normatīvajos aktos par jūrlietu pārvaldi un jūras drošību noteiktajā kārtībā.

5. Par negadījumu, kas noticis citas valsts jurisdikcijai pakļautajos ūdeņos, tai skaitā citas valsts ostā, Latvijas kuģa kapteinis vai viņa pilnvarota persona nekavējoties ziņo Jūras administrācijai, kā arī Latvijas vēstniekam (konsulam) attiecīgajā valstī un kompetentajai institūcijai.

6. Par jūras negadījumu, kas noticis ar Latvijas karoga kuģi atklātā jūrā, kuģa kapteinis vai viņa pilnvarotā persona nekavējoties ziņo kuģa īpašniekam un Jūras administrācijai.

7. Pēc šo noteikumu 6.punktā minētās informācijas saņemšanas Jūras administrācija par negadījumu atklātā jūrā informē pamatoti ieinteresēto valsti, kuras karoga kuģis ir iesaistīts negadījumā vai kuru varētu skart notikušā negadījuma fakts vai tā izraisītās sekas.

8. Ziņojot par negadījumu, norāda šādu informāciju:

8.1. kuģa vārds un karoga valsts;

8.2. IMO numurs;

8.3. negadījuma raksturs;

8.4. negadījuma vieta;

8.5. negadījuma datums un laiks;

8.6. smagi ievainoto vai bojāgājušo cilvēku skaits;

8.7. negadījuma sekas attiecībā uz atsevišķām personām, īpašumu, apkārtējo vidi;

8.8. dati par citu negadījumā iesaistīto kuģi (ja šāda informācija ir noskaidrota).

III. Starptautiskā sadarbība jūras negadījuma izmeklēšanā

9. Ja jūras negadījums ir noticis Latvijas ūdeņos un tajā ir iesaistīts citas valsts karoga kuģis, Jūras administrācija vienojas ar attiecīgās pamatoti ieinteresētās valsts kompetento institūciju par to, kura būs izmeklēšanu vadošā valsts.

10. Ja jūras negadījums, kurā iesaistīts Latvijas karoga kuģis, ir noticis atklātā jūrā vai ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā un tajā ir iesaistīts arī vienas vai vairāku citu valstu karoga kuģi, Jūras administrācija ar attiecīgo pamatoti ieinteresēto valstu kompetentajām institūcijām vienojas par to, kura būs izmeklēšanu vadošā valsts.

11. Ja Latvija pēc vienošanās ar citas pamatoti ieinteresētās valsts kompetento institūciju ir kļuvusi par izmeklēšanu vadošo valsti, Jūras administrācija vienojas ar pamatoti ieinteresētās valsts kompetento institūciju par izmeklēšanas laika koordināciju, lai neradītu šķēršļus liecinieku un pierādījumu pieejamībai. Jūras administrācija ir atbildīga par:

11.1. negadījuma izmeklēšanas izmeklētāja norīkošanu;

11.2. kopējo negadījuma izmeklēšanas stratēģiju;

11.3. negadījuma izmeklēšanas ziņojuma projekta un ziņojuma sagatavošanu un publicēšanu.

12. Latvijai kā pamatoti ieinteresētajai valstij ir tiesības veikt savu atsevišķu jūras negadījuma izmeklēšanu.

13. Ja pēc negadījuma, kas noticis ar Latvijas kuģi ārpus Latvijas ūdeņiem, Latvija pēc attiecīgo valstu kompetento institūciju vienošanās ir kļuvusi par negadījuma izmeklēšanā pamatoti ieinteresēto valsti, Jūras administrācijai ir pienākums negadījuma izmeklēšanā sadarboties ar negadījuma izmeklēšanu vadošās valsts kompetento institūciju.

14. Latvijai kā pamatoti ieinteresētajai valstij ir tiesības piedalīties izmeklēšanā, ja negadījumā, kas noticis uz kuģa (neatkarīgi no kuģa karoga valsts) ārpus Latvijas ūdeņiem, ir cietuši Latvijas pilsoņi vai iedzīvotāji vai negadījums skar Latvijas valsts intereses.

15. Izmeklēšanas nodaļa izmeklē negadījumu, kas noticis Latvijas ūdeņos vai atklātā jūrā pēc tam, kad kuģis kā pēdējo apmeklējis Latvijas ostu:

15.1. ja negadījumā ir iesaistīts *ro-ro* prāmis vai ātrgaitas pasažieru kuģis;

15.2. ja kuģis devis briesmu signālu.

IV. Izmeklēšanas nodaļas inspektoru tiesības un pienākumi

16. Izmeklēšanas nodaļas inspektoram ir šādas tiesības:

16.1. ierasties negadījuma vietā, saņemt no kuģa kapteiņa vai viņa pilnvarotās personas sākotnējās izmeklēšanas materiālus (ja negadījums noticis ārpus Latvijas ūdeņiem un kapteinis ir veicis negadījuma sākotnējo izmeklēšanu), ja nepieciešams, pieprasīt papildu informāciju, dokumentus, intervēt jūrniekus un citu ar kuģa darbību saistītu personālu, kā arī jebkuru citu personu, kas var veicināt negadījuma apstākļu noskaidrošanu;